

Vand og Klimatilpasning
J.nr. 2021-3194
Ref. HEWIF
Den 25. marts 2021

Høringsnotat

Udkast til ny bekendtgørelse om nationalt tilskud til kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering

Udkast til bekendtgørelsen blev sendt i ekstern høring den 24. februar 2021 med frist for afgivelse af høringssvar den 25. marts 2021. Udkastet er siden den eksterne høring blevet tilrettet på baggrund af en lovteknisk gennemgang, der forekommer derfor ingen substantielle ændringer fra det udkast, der blev sendt.

Miljøministeriet har modtaget høringssvar fra 11 organisationer og kommuner: Bæredygtigt Landbrug, Dansk Akvakultur, Limfjordsrådet, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Sportsfiskerforbund, Landbrug og Fødevarer, Kommunernes Landsforening, Fiskeristyrelsen, Indenrigs- og Boligministeriet, Esbjerg Kommune og Fanø Kommune.

Følgende 7 høringssvar har fremsendt bemærkninger til udkastet til bekendtgørelse: Bæredygtigt Landbrug, Dansk Akvakultur, Limfjordsrådet, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Sportsfiskerforbund, Landbrug og Fødevarer og Kommunernes Landsforening

Følgende 4 høringssvar har oplyst, at de ingen bemærkninger har til udkastet til bekendtgørelse: Fiskeristyrelsen (FST), Indenrigs- og Boligministeriet, Esbjerg Kommune og Fanø Kommune

Høringssvarene har berørt følgende punkter:

1. Ros for at etablere en mere fleksibel national ordning
2. Ros for bibeholdelse af dispensationsmuligheder
3. Muligheder for at udvide definitionen af omkostningseffektivitet
4. Utilstrækkeligt budget
5. Vurdering af tilstand med mangel af kvalitetselementer
6. Utilstrækkelig overvågning og ekskludering af vandløb m. ukendt tilstand
7. Ændring af pointsystemet for prioritering
8. Inkludering af ådale
9. Ændring af promiller som afskæringskriterie

I det følgende gennemgås de væsentligste høringssvar. Miljøministeriets kommentarer hertil er anført i kursiv. Høringssvarene er kun gengivet i hovedtræk. For detaljerede oplysninger om svarenes indhold henvises der til de fremsendte høringssvar, som kan ses på Høringsportalen.

Bestemmelsen	Høringsvar	Bemærkninger
Generelt	Bæredygtig Landbrug takker for muligheden for, at komme med bemærkninger. Hertil efterspørges der en tilvejebringelse for det grundlag som er juridisk bindende efter vandrammedirektivet. Heraf refereres der til den manglende overvågning af den kemiske tilstand i vandløb.	<i>Miljøministeriet takker for høringsvaret og bemærker, at grundlaget for tilskudsordningen er de indsatser om vandløbsrestaurering, der er fastlagt ved bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter. Indsatserne er identificeret og fastlagt på baggrund af overvågning og indstillinger fra kommuner og vandråd. Overvågning og klassifikation af vandløbenes kemisk tilstand angår miljøkvalitetskrav for EU-prioriterede miljøfarlige forurenende stoffer (MFS) og har ikke betydning for restaureringsindsatserne, som gennemføres til forbedring af vandløbenes fysiske forhold (hydromorfologiske kvalitetselementer).</i>
§ 8, stk. 1, nr. 10, pkt. 2 og § 8, stk. 4.	Dansk Akvakultur (DA) roser bibeholdelsen af dispensationsmuligheden i §8, stk. 4. Dog opfordres der til, at formuleringen "at der ikke må fjernes mere end 50% af medianminimumsvandføringen fra stryget" fjernes i § 8, stk. 1, nr. 10, pkt. 2. DA foreslår et alternativ om, at indsættes en undtagelse ved fortsættelse af dambrugsdrift.	<i>Miljøministeriet takker for høringsvaret og bemærker at en fravigelse af kravene til vandføringen alene vil kunne ske på baggrund af en konkret vurdering, og der skal stadig sikres kontinuitet i vandløb af hensyn til bl.a. fiskepassagen. Bestemmelsen har fagligt grundlag og fastholdes.</i>
Generelt	Limfjordsrådet roser for, at have lyttet til kommunerne og at have lavet regelforenkling og dermed åbnet op for større fleksibilitet. Der opfordres til, at udvide definitionen af "betydelig effekt", når omkostningseffektiviteten vurderes, så der er mulighed for mere fleksibilitet for indsatser med stor naturværdi, da de ofte ikke er omkostningseffektive ud fra den nuværende definition. Limfjordsrådet noterer, at det afsatte budget er utilstrækkeligt for, at indfri målet om god økologiske tilstand i VP2. Endvidere peges der på en manglende overvågning for fastlæggelse af tilstanden i alle	<i>Miljøministeriet takker for høringsvaret og bemærker, at den nuværende definition af "betydelig effekt" under omkostningseffektiviteten er fastsat med et formål om, at få gennemført flest restaureringer for det afsatte budget. Det bemærkes i den sammenhæng, at større projekter m. høj naturværdi fortsat indgår under "betydelig effekt" definitionen som den er i dag. Miljøministeriet bemærker desuden, at den begrænsede fremdrift i anden vandområdeplanperiode (VP2) gør, at det ikke</i>

	vandområder, som der er krav på i vandrammedirektivet.	<i>vurderes realistisk at gennemføre alle fastlagte vandløbsindsatser i indeværende planperiode, hvorfor der frem mod tredje vandområdeplanperiode (VP3) skal tages stilling til videreførelse af ikke-gennemførte indsatser fra VP2. Tilskudsordningen angår indsatser fastlagt på baggrund af overvågning og indstillinger fra kommuner og vandråd som en del af vandplanlægningen 2015-2021. Revision og opdatering af planlægningen, herunder overvågningsprogrammerne, for perioden 2021-2027 er under forberedelse.</i>
Generelt	<p>Danmarks Naturfredningsforening (DN) bemærker at der mangler en oversigt for udmøntningen af de 60 mio. kr., der blev afsat d. 18. marts 2021 fra EHFAF til vandløbsrestaurering. DN stiller spørgsmålstegn ved pointsystemet for prioritering, hvorved fortsættelse af dambrug tæller 20% ved fjernelse af spærringer. Hertil mener DN, at adgang for offentligheden burde tilføjes som ekstra pointgivende i pointsystemet. Derudover mener DN at der i stedet for, at tage hensyn til dambrug burde indgå et virkemiddel som ådale i ordningen. Ydermere pointerer DN, at der mangler kvalitetslementer som fytobenthos (bentiske alger) og kemisk tilstand. DN finder det ikke hensigtsmæssigt, at der ikke er mulighed for, at få tilsagn om tilskud til projekter i vandløbsstrækninger, der allerede har modtaget, da der er "nye" virkemidler i denne ordning. DN spørger også ind til, hvordan der kan argumenteres for, at bruge støttemidler til fald under 3 promille, når man har brugt 3 promille som afskæringskriterie for, at lade små vandløb omfatte af vandområdeplanerne. DN mener også at omkostningseffektivitets vurderingen burde omfatte et mindre km-krav, da det kan udelukke kommuner som f.eks. Bornholm.</p>	<p><i>Miljøministeriet takker for høringsvaret og bemærker at midlerne fra EHFAF blev afsat d. 18. marts 2021, det er derfor ikke muligt, at udmønte midlerne i 2021. Miljøministeriet vil tage revidering af pointsystemet op til overvejelse i VP3. Hertil vil der frem mod tredje vandplanperiode blive afklaret, hvorvidt restaurering af ådale kan indgå som virkemiddel. Tilskudsordningen angår forbedring af fysiske forhold (hydromorfologiske kvalitetslementer). Klassifikation af økologisk tilstand ud fra biologiske kvalitetslementer og klassifikation af kemisk tilstand, der angår overskridelse af miljøkvalitetskrav for EU-prioriterede miljøfarlige forurenende stoffer (MFS), sker som en del af vandplanlægningen efter lov om vandplanlægning. Den eksisterende tilstandsklassifikation vil indgå i revision og opdatering af vandplanlægningen, herunder overvågningsprogrammerne, for perioden 2021-2027. De fastlagte indsatser i anden vandområdeplanperiode (VP2) er</i></p>

		<p>baseret på forslag fra kommuner og vandråd. Det har været en forudsætning for arbejdet, at de foreslåede indsatser sikrer, at det ikke er de fysiske forhold der er til hinder for målopfyldelse. Der burde derfor ikke være behov for yderligere indsatser i vandløbsstrækninger, der allerede har fået tilsagn. Derudover kan et vandløb med et fald mindre end 3 promille godt indgå i planerne, eksempelvis hvis Fysisk Indeks opfylder kriterierne. Dette blev fastlagt som følge af Fødevarer- og Landbrugspakken fra 2015 på baggrund af rådgivning fra Aarhus Universitet. Omkostningseffektiviteten vurderes ud fra, hvor meget miljø der opnås for pengene. Det er et prioriterings-spørgsmål i forhold til de midler, der afsat. Hertil betinger definitionen af omkostningseffektivitet eller kriterierne for tilskudsordningen ikke at vandløbsstrækninger skal være minimum 10 km. De 10 km er blot en retningslinje for vurderingen af ”betydelig effekt” for spærringer og rør, der overskrider omkostningseffektiviteten. Dvs. at der kan vurderes særlige forhold for spærringer og rør der har mere end 10 km. opstrøms længde, men der er også andre forhold der kan tages i betragtning, når ”betydelig effekt” skal vurderes. Heraf bl.a. Natura2000. Der er derfor ikke tale om et krav om 10 km vandløbsstrækning eller en fastsat minimumslængde for tildeling af tilskud. Små vandløb vil derfor også kunne opnå tilskud.</p>
<p>§1 stk. 1. §12 stk. 3</p>	<p>Danmarks Sportsfiskerforbund (DSF) takker for muligheden for at afgive bemærkninger og roser Miljøministeriet for, at afsætte flere nationale midler og gøre ordningen mere smidig. Samtidig</p>	<p>Miljøministeriet takker for høringsvaret og bemærker at midlerne fra EHFAF blev afsat d. 18. marts 2021, det er derfor ikke muligt, at udmønte midlerne i</p>

	<p>kritiseres budgettet for ansøgningsrunden på 70 mio. kr. og den manglende EU ordning i 2021. DSF mener, at der skal større fokus på vandløbsnaturen i formålsbeskrivelsen i §1 stk. 1. Derudover burde dambrug ikke prioriteres i § 12 stk. 3. DSF mener, at pointsystemet bør ændres, således at der prioriteres ud fra biologiske effekter og ikke ud fra de fire kriterier der eksisterer, hvoraf bl.a. dambrug tæller 20%. Derudover efterspørger DSF ligesom DN, at der bør prioriteres ådale i VP3 og at der indtænkes synergier mellem ordningerne, da det ellers bliver bureaukratisk og langvarigt med forskellige ansøgningsfrister. Til sidst peger DSF på den manglende overvågning og spørger om MIM kan garantere at det ikke medfører, at anbefalingerne fra vandrådene ikke kan gennemføres. Hertil kritiseres tilgangen om, at vandløb med ukendt tilstand ekskluderes og opfordre i stedet til, at der bliver sikret overvågning.</p>	<p>2021. Miljøministeriet vil tage revidering af pointsystemet op til overvejelse i VP3. Miljøministeriet vil kigge videre på forslagene til VP3. Tilskudsordningen angår indsatser fastlagt på baggrund af overvågning og indstillinger fra kommuner og vandråd som en del af vandplanlægningen 2015-2021. Revision og opdatering af planlægningen, herunder overvågningsprogrammerne, for perioden 2021-2027 er under forberedelse. Her vil ukendte forhold om vandområdernes tilstand og den nødvendige indsats bl.a. blive inddraget. Tilskudsordningens formål er fokuseret på vandområdeplanernes målsætning, og der sættes derfor krav om at tilskuddet ydes til fastlagte vandløbsindsatser. Projekter kan dog evt. sammentænkes med andre ordninger, som er finansieret nationalt.</p>
Generelt	<p>Landbrug og Fødevarer (L&F) løsninger, der på én gang både kan bidrage til at forbedre miljøtilstanden og opretholde eller forbedre afvandingsforholdene langs vandløbet. Her påpeger L&F, at de mener at forringelse af vandafledningen er kontraproduktivt i forhold til en kommende national klimatilpasningsplan. Hertil opfordre L&F til at prioritere dette, der dermed vil kunne føre til færre erstatningsomkostninger.</p>	<p>Miljøministeriet takker for høringsvaret og henviser til klimatilpasningseffekterne ved vandløbsrestaurering, der både kan bidrage til at afhjælpe oversvømmelser og effekter af tørke.</p>
Generelt	<p>Kommunernes Landsforening (KL) bifalder den nationale ordning og at den er mindre bureaukratisk. Derudover er KL meget tilfreds med at fristen for færdiggørelse af projekterne inden d. 31. marts 2023 og kravet om 2 tilbud ved ansøgninger er fjernet. Dog bemærker KL at budget uden at sende en ændringsansøgning er sat ned fra 15% til 10%. KL mener, at det fører til incitament til at lave robuste budgetter, som potentielt vil reservere unødvendigt</p>	<p>Miljøministeriet takker for høringsvaret og bemærker, at der ønskes strømligning med den EU-medfinansierede vandløbsrestaureringsordning. Derfor fastholdes bagatelgrænsen på 10 %. I 2019 forhøjede Miljøstyrelsen referenceværdien med samlet set 1/3 i gennemsnit. Der vurderes derfor, at størstedelen af de ansøgte projekter kan gennemføres inden for de</p>

	<p>mange penge til de enkelte projekter. Ydermere mener KL at referenceværdien er for lav og der dermed er stor risiko for at mange projekter ikke vil være omkostningseffektive. Her henviser KL til en udvidelse af "betydelig effekt" begrebet. Derudover mener KL, at der bør være muligt at forhøje tilsagnsbeløbet, hvis der undervejs i anlægsfasen viser sig et behov.</p>	<p><i>gældende regler for omkostningseffektivitet. En generel øgning af referenceværdierne vil derimod medføre, at færre projekter vil kunne gennemføres inden for den afsatte ramme. Ydermere vil Miljøministeriet tage udvidelse af "betydelig effekt" begrebet ind til overvejelse.</i></p>
--	--	--